

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/53/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4696899758
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4696899758.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci navrhovateľov: 1. T. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., X. XXXX, 2. D. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., U. XXXX/X, obaja navrhovatelia zastúpení JUDr. Jozefom Dudzíkom, advokátom so sídlom v Topoľčanoch, Škultétyho 1597/7, proti odporcovi: Pivovary Topvar, a. s. so sídlom vo Veľkom Šariši, Pivovarská 9, IČO: 31 648 479, zastúpený advokátskou kanceláriou JUDr. René Hudzovič, s. r. o. so sídlom v Nitre, Štefánikova tr. 49, IČO: 36 860 697, o náhradu mzdy, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 5. novembra 2013 č. k. 4C/61/1996-338, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej **p o t v r d z u j e**.

V časti náhrady trov konania rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade na zaplatenie náhrady mzdy zamietol a navrhovateľov v 1. a 2. rade zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť odporcovi náhradu trov konania - trov právneho zastúpenia v sume 2.022,51 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 251 ods. 1, § 255 zák. č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce, § 53 ods. 1 písm. b/, § 61 ods. 1, § 64, § 261 ods. 4 zák. č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce, ako i zistený skutkový stav. Na základe predchádzajúceho, ako aj doplneného dokazovania a na základe právoplatného rozhodnutia súdu o zastavení konania v časti o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľov na náhradu mzdy nie je dôvodný, a preto ho zamietol. Je nesporné, že navrhovatelia v 1. a 2. rade boli zamestnaní u odporcu, pričom odporca im listom zo dňa 22. 02. 1996 oznámil okamžité skončenie pracovného pomeru podľa § 53 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce z dôvodu hrubého porušenia pracovnej disciplíny, a keďže navrhovatelia s týmto okamžitým zrušením pracovného pomeru nesúhlasili, tak uvedenú skutočnosť oznámili odporcovi listom zo dňa 23. 02. 1996 s tým, že trvajú na tom, aby ich odporca naďalej zamestnával a následne sa návrhom podaným na súde dňa 04. 03. 1996 domáhali určenia neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru zo dňa 22. 02. 1996 a zároveň sa domáhali náhrady mzdy za obdobie od 23. 02. 1996 do času, než im odporca neumožní opäť pracovať. Konanie navrhovateľov, ktoré odporca posúdil ako hrubé porušenie pracovnej disciplíny a pre ktoré s nimi okamžite zrušil pracovný pomer, bolo predmetom trestného stíhania vedeného na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 2T/147/1999, pričom navrhovatelia boli rozsudkom zo dňa 27. 11. 2012 právoplatne oslobodení spod obžaloby, nakoľko nebolo dokázané, že spáchali skutky uvedené v obžalobe. Po skončení trestného konania, kvôli ktorému bolo prerušené konanie o návrhu navrhovateľov na určenie neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, navrhovatelia zobrali späť svoj návrh v časti o určenie neplatnosti

skončenia pracovného pomeru, a keďže odporca s týmto čiastočným späťvzatím návrhu súhlasil, tak súd uznesením zo dňa 05. 04. 2013 konanie v časti o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru medzi navrhovateľmi v 1. a 2. rade a odporcom zo dňa 22. 02. 1996 zastavil. Predmetom konania teda zostala už iba časť návrhu, v rámci ktorej si navrhovatelia uplatnili náhradu mzdy za obdobie od 23. 02. 1996, avšak ich návrhu nebolo možné vyhovieť, pretože pred rozhodovaním o náhrade mzdy zobrali späť svoj návrh v časti okamžitého zrušenia pracovného pomeru a v tejto časti konanie bolo zastavené, a preto podľa zákona ani nebolo možné rozhodovať o nároku navrhovateľov na náhradu mzdy. Z ustanovenia § 61 ods. 1 Zákonníka práce účinného v čase okamžitého zrušenia pracovného pomeru navrhovateľov, t.j. zákona č. 65/1965 Zb. vyplýva, že pracovník má právo na náhradu mzdy v prípade, ak s ním organizácia neplatne zrušila pracovný pomer okamžite a ak pracovník oznámil organizácii, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnávala. Podmienkou priznania náhrady mzdy teda je skutočnosť, aby sa jednalo o predchádzajúce okamžité neplatné skončenie pracovného pomeru, k čomu je však potrebné, aby o tejto neplatnosti rozhodol súd, pričom návrh musí byť podaný na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa pracovný pomer mal skončiť týmto rozviazaním (§ 64 Zákonníka práce). V tomto prípade v dôsledku späťvzatia návrhu navrhovateľov bolo konanie o ich nároku na určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zastavené a súd sa teda v ďalšom konaní o priznanie náhrady mzdy nemohol zaoberať otázkou platnosti alebo neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru ako otázkou predbežnou (R 75/1977). Ak chceli teda navrhovatelia zabrániť tomu, aby nastali účinky vyplývajúce z okamžitého zrušenia pracovného pomeru, tak v lehote dvoch mesiacov museli podať na súde návrh o určenie neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru a ak takýto návrh nebol podaný, pracovný pomer medzi účastníkmi sa skončil podľa tohto právneho úkonu, aj keby išlo o neplatné rozviazanie pracovného pomeru. Po uplynutí dvojmesačnej lehoty sa súd už otázkou platnosti rozvázacieho úkonu nemôže zaoberať, a to ani ako predbežnou otázkou. Ak sa nárok neuplatní včas, tak tento nárok zaniká a rozviazanie pracovného pomeru je účinné. Späťvzatie návrhu navrhovateľov v časti určenia neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru spôsobilo, že ich pracovný pomer sa skončil okamžite dňom 22. 02. 1996, a teda pri rozhodovaní o ich nároku na náhrady mzdy nebolo možné zaoberať sa otázkou platnosti rozviazania pracovného pomeru ako predbežnou otázkou, a keďže si uplatnili nárok na náhradu mzdy od 23. 02. 1996, tak tento nárok je nedôvodný, nakoľko ich pracovný pomer sa skončil dňom 22. 02. 1996. Z uvedených dôvodov nebolo potrebné ďalej vykonávať dokazovanie ohľadom výšky mzdových nárokov navrhovateľov, keďže základ nároku nebol daný, a preto súd zamietol návrh na doplnenie dokazovania tak, ako bolo požadované na pojednávaní dňa 05. 04. 2013 a následne zamietol aj samotný návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade na zaplatenie náhrady mzdy. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 OSP v spojení s § 146 ods. 2 veta prvá OSP tak, že odporcovi, ktorý mal plný úspech v časti konania o náhradu mzdy, priznal náhradu trov konania v plnej výške a zároveň mu priznal v plnej výške aj náhradu trov konania o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, pretože navrhovatelia späťvzatím návrhu v tejto časti zavinili, že konanie sa muselo v tejto časti zastaviť a sú povinní uhradiť trovy tejto časti konania odporcovi, ktorý si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 2.946,38 eura, avšak zo strany súdu mu bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. v sume 2.022,51 eura. Právny zástupca odporcu vyčíslil náhradu trov právneho zastúpenia za jednotlivé úkony a súd mu priznal trovy právneho zastúpenia za prevzatie a prípravu zastúpenia v sume 110,99 eura (hodnota úkonu podľa § 11 ods. 1 písm. a/ podľa vyhl. č. 655/2004 Z. z. predstavovala sumu 55,49 eura za konanie o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru a túto hodnotu je potrebné zvýšiť podľa § 11 ods. 1 písm. a/ a § 13 ods. 3 citovanej vyhlášky o 1/3-inu, t.j. sumu 18,50 eura za konanie o náhradu mzdy a zároveň o tú istú sumu sa zvyšuje základná sadzba za konanie o neplatnosť skončenia pracovného pomeru u odporcu v 2. rade a taktiež aj za konanie o náhradu mzdy) a zároveň mu priznal 2x paušál po 7,21 eura, i keď si právny zástupca odporcu uplatnil režijný paušál 4x po 7,21 eura, avšak podľa názoru súdu ustanovenie § 15 cit. vyhlášky nerieši hotové výdavky a náhradu za stratu času pri zastupovaní dvoch a viac osôb alebo pri zastupovaní v dvoch alebo viacerých veciach rovnakým spôsobom, ako je to pri odmene právneho zástupcu podľa § 13 ods. 2, 3 cit. vyhlášky, a keďže v tomto prípade právny zástupca odporcu zastupoval toho istého účastníka v dvoch súdnych konaniach, tak mu za každý úkon prináleží režijný paušál v dvojnásobnej výške. Právny zástupca odporcu si uplatnil za vyhotovenie vyjadrenia zo dňa 26. 03. 2013 vo veci neplatnosti skončenia pracovného pomeru odmenu vo výške 80,09 eura a zároveň režijný paušál 2x po 7,81 eura, ale súd považoval za dôvodné iba priznanie režijného paušálu, nakoľko je nesporné, že vyjadrenie zo dňa 26. 03. 2013 bolo podané, s čím boli spojené hotové výdavky, avšak toto podanie bolo iba súhlasom s čiastočným späťvzatím návrhu a nešlo teda o písomné podanie týkajúce sa veci samej, pod ktorým možno chápať iba písomné podanie týkajúce sa hmotnoprávnej stránky prejednávanej veci a súhlas so späťvzatím návrhu ako procesný úkon nie je uvedený ani v

ustanovení § 14 cit. vyhlášky v znení účinnom do 30. 06. 2013. Právnomu zástupcovi navrhovateľa taktiež nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia za ďalší úkon zo dňa 23. 06. 2013 a to za ďalšiu poradu s klientom v čase od 16.30 hod. do 18.15 hod., nakoľko tento úkon nebol zo strany právneho zástupcu žiadnym spôsobom preukázaný. Odmena za zastupovanie na pojednávaní dňa 05. 04. 2013 bola priznaná právnomu zástupcovi odporcu v plnom rozsahu, pričom sa jedná o úkon v sume 373,09 eura (hodnota úkonu podľa § 10 ods. 1 cit. vyhlášky v sume 253,94 eura, určená z tarifnej hodnoty sumy 9.128,33 eura a zvýšená o sumu 20,02 eura ako 1/3-inu zo sumy 60,07 eura podľa § 11 ods.1 písm. a/ a § 13 ods.3 cit. vyhlášky u navrhovateľa v 1. rade vo veci zaplataenia náhrady mzdy a neplatnosti skončenia pracovného pomeru a zároveň zvýšená o sumu 79,11 eura ako 1/3-inu zo sumy 237,34 eura vypočítanú ako odmenu z tarifnej hodnoty 7.634,60 eura pri náhrade mzdy u navrhovateľa v 2. rade a zároveň zvýšená o sumu 20,02 eura u tohto navrhovateľa vo veci neplatnosti rozviazania pracovného pomeru) a zároveň mu bol priznaný režijný paušál 2 x po 7,81 eura. V súvislosti s týmto úkonom mu bolo priznané aj cestovné z Nitry do Topoľčian a späť, čo spolu predstavuje 76 km pri cene PHM v sume 1,524 eura/liter benzínu a pri priemernej spotrebe 12,5 litra/100 km a pri základnej sadzbe náhrad za používanie motorových vozidiel v sume 0,183 eura/l km, čo činí cestovné v sume 28,39 eura. Náhrada za stratu času za 4 polhodiny po 13,01 eura spolu predstavuje sumu 52,04 eura. Za vyhotovenie odvolania zo dňa 07. 05. 2013 vo veci o náhradu mzdy u navrhovateľa v 1. rade, a to v časti náhrady trov konania, bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia v sume 186,55 eura (hodnota úkonu v sume 126,97 eura určená z tarifnej hodnoty 9.128,33 eura ako polovica hodnoty úkonu v sume 253,94 eura u navrhovateľa v 1. rade, zvýšená o sumu 10,01 eura za konanie o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru a zároveň zvýšená o sumu 39,56 eura za konanie o náhradu mzdy u navrhovateľa v 2. rade, čo predstavuje polovicu zo sumy 79,11 eura, ktorá je 1/3-inou zo sumy 237,34 eura vypočítanej ako odmena z tarifnej hodnoty 7.634,60 eura a zároveň ešte zvýšená o sumu 10,01 eura vo veci neplatnosti rozviazania pracovného pomeru u navrhovateľa v 2. rade) a zároveň 2 x režijný paušál po 7,81 eura. Za úkon vyhotovenie vyjadrenia k odvolaniu navrhovateľov podanému proti rozsudku zo dňa 05. 04. 2013 vo veci o náhradu mzdy bola priznaná právnomu zástupcovi odporcu odmena vo výške 333,05 eura (hodnota úkonu v sume 253,94 eura určená z tarifnej hodnoty 9.128,33 eura u navrhovateľa v 1. rade a zvýšená o sumu 79,11 eura vypočítanú ako 1/3-ina zo sumy 237,34 eura z tarifnej hodnoty 7.634,60 eura u navrhovateľa v 2. rade) a 2 x režijný paušál po 7,81 eura. Vo veci vyhotovenia vyjadrenia k odvolaniu navrhovateľov podanému voči uzneseniu zo dňa 05. 04. 2013 bola priznaná odmena vo výške 80,09 eura (základná sadzba tarifnej odmeny za konanie o neplatnosť skončenia pracovného pomeru podľa § 1 ods. 1 písm. a/ cit. vyhlášky v sume 60,07 eura u navrhovateľa v 1. rade zvýšená o 1/3-inu v sume 20,02 eura podľa § 13 ods. 3 cit. vyhlášky) a 2 x režijný paušál po 7,81 eura. Za zastupovanie na pojednávaní dňa 05. 11. 2013 vo veci náhrady mzdy bola priznaná právnomu zástupcovi odporcu odmena vo výške 333,05 eura (hodnota úkonu 253,94 eura určená z tarifnej hodnoty 9.128,33 eura u navrhovateľa v 1. rade a zvýšená o sumu 79,11 eura za konanie o náhradu mzdy u navrhovateľa v 2. rade, čo predstavuje 1/3-inu zo sumy 237,34 eura ako odmeny z tarifnej hodnoty 7.634,60 eura) a 2 x režijný paušál po 7,81 eura. Okrem toho mu bolo priznané cestovné v sume 29,05 eura za cestu z Nitry do Topoľčian a späť a to za 76 km pri cene PHM v sume 1,594 eura/liter benzínu a pri priemernej spotrebe 12,5 litra/100 km a pri základnej sadzbe náhrad za používanie motorových vozidiel v sume 0,183 eura/l km. Náhrada za stratu času za 4 polhodiny po 13,01 eura spolu predstavuje sumu 52,04 eura. Odmena právneho zástupcu odporcu za jednotlivé vyššie uvedené úkony teda spolu predstavuje sumu 1.416,82 eura a náhrada za režijné paušály spolu sumu 108,14 eura, ako aj náhrada za stratu času spolu sumu 104,08 eura a cestovné spolu v sume 57,44 eura, čo je spolu 1.686,48 eura bez DPH. Keďže si právny zástupca odporcu uplatnil aj DPH, tak za úkon v roku 2010 v sume 125,41 eura (odmena 110,99 eura a paušál v sume 14,42 eura) mu bola priznaná DPH vo výške 19 %, t. j. 23,83 eura a zo zvyšnej sumy 1.561,07 eura mu bola priznaná DPH vo výške 20 %, t.j. 312,21 eura. Spolu teda náhrada trov právneho zastúpenia v sume 1.686,48 eura aj s DPH vo výške 23,83 eura a 312,21 eura predstavuje sumu 2.022,51 eura, ktorú súd zaviazal zaplatiť navrhovateľov v 1. a 2. rade odporcovi ako náhradu trov právneho zastúpenia.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadli v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľa v 1. a 2. rade, domáhajúc sa ním zrušenia napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu a vrátenia vecí súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Vo veci samej namietali, že prvostupňový súd nezistil skutkový stav veci tak, aby mohol v merite rozhodnúť, pričom vec je nesprávne posúdená aj po právnej stránke. Argumenty uvádzané súdom prvého stupňa sú nesprávne a v rozpore so skutočnosťou. Zo spisu jednoznačne vyplýva, že návrh o neplatnosť skončenia pracovného pomeru obsahuje jednak časť,

v ktorej sa žiada o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru, pričom ten istý návrh obsahuje aj druhú časť, obsahom ktorej je náhrada mzdy, o ktorej mal súd v tomto konaní rozhodnúť. Je nepochybné, že návrh na súd bol podaný dňa 04. 03. 1996 a navrhovatelia teda nemohli zmeškať žiadnu lehotu na jeho podanie. Podaním návrhu sa prekluzívna lehota prerušila a spočívala až do času, než po jej prerušení boli urobené právne kroky k tomu, aby sa vo veci pokračovalo. V priebehu 17 rokov, po ktorú dobu trvalo trestné konanie, sa situácia natoľko zmenila, že niet žiadneho reálneho významu na to, aby malo zmysel rozhodovať o určovacích nárokoch, pretože už ani jeden z navrhovateľov nemal záujem pokračovať v práci pre odporcu. Presne ohraničili dobu, odkedy dokedy ich nároky na náhradu mzdy uplatňujú a prirodzene a celkom logicky vysvetlili vznik a zánik, a to i dátumovo, týchto nárokov. Po tom, čo pôvodný návrh v časti o vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru vzali späť a tým sa podľa názoru súdu prvého stupňa vystavili riziku zamietnutia druhej časti návrhu o náhradu mzdy, dňa 05. 04. 2013 podali opakovaný návrh o vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Toto konanie je prerušené, kým nebude právoplatne rozhodnuté o skončení pracovného pomeru v tomto konaní. Lehota, ktorá spadá do obdobia od podania tohto návrhu do podania nového návrhu, bola prerušená a spočívala, preto nemohla plynúť. Preto by bolo predčasné v tomto konaní rozhodnúť o mzdových nárokoch navrhovateľov, kým je stále aktuálny opakovaný návrh o vyslovenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Ak by druhému návrhu bolo vyhovené, nárok na náhradu mzdy by nepochybne vznikol. Z tohto dôvodu nie je možné rozhodovať v napadnutej časti o merite veci, lebo základ návrhu má byť rozhodnutý v inom konaní. Navrhovatelia v 1. a 2. rade napadli odvolaním i výrok rozhodnutia súdu prvého stupňa o náhrade trov konania. Uvedli, že ich priznanie odporcovi pociťujú ako istú formu nátlaku a nepochopiteľného trestu, že sa nechcú zmieriť s rozhodnutím súdu, pričom správne by bolo, aby súd o trovách konania rozhodol rovnako ako v pôvodnom rozhodnutí, ktoré rozhodnutie bolo zrušené z procesných dôvodov. Trovy odporcu za pojednávanie dňa 05. 11. 2013 boli spôsobené postupom súdu a nevidia dôvod, prečo by za takýto postup súdu mali platiť trovy odporcu. Súd priznal odporcovi odmenu za odvolanie a tie úkony, ktoré boli podané v súvislosti s nepriznaním trov právneho zastúpenia v prvom konaní. Ide evidentne o trovy z trov, na ktoré nie je nárok, pretože sa netýkajú úkonov vykonaných právnym zástupcom v prejednávanej veci. Taktiež je nesprávne aplikovaná tarifa zvyšovaním hodnoty sporu o 1/3, či o akýkoľvek iný zlomok. Právo na to by mal ten advokát, ktorý zastupuje dvoch účastníkov konania alebo žaluje dva, či viac samostatných petítov.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov v 1. a 2. rade navrhol napadnuté rozhodnutie v zmysle § 219 ods. 1 OSP potvrdiť. Uvedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v jeho výroku o zamietnutí návrhu navrhovateľov na zaplatenie náhrady mzdy je vecne správne. V prejednávanej veci neboli splnené podmienky pre priznanie náhrady mzdy navrhovateľom, a to preto, že súd nerozhodol o neplatnosti skončenia pracovného pomeru s navrhovateľmi. Takéto rozhodnutie mohol súd urobiť len na základe uplatnenia neplatnosti rozviazania pracovného pomeru okamžitým zrušením na súde najneskôr v lehote 2 mesiacov odo dňa, keď sa pracovný pomer mal skončiť týmto rozviazaním. Vzhľadom k tomu, že navrhovatelia zobrali späť svoj návrh v časti o určenie neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru, nevedia v súčasnej dobe preukázať, že odporca s nimi neplatne okamžite skončil pracovný pomer. Tým, že navrhovatelia svoj návrh na určenie neplatnosti okamžitého zrušenia pracovného pomeru vzali späť, nastala situácia, akoby takýto návrh ani nikdy nebol podaný a v prípade, že takýto návrh podaný nebol, má sa za to, že pracovný pomer sa medzi účastníkmi skončil, v danom prípade podľa okamžitého zrušenia pracovného pomeru, a to aj keby išlo o neplatné rozviazanie pracovného pomeru. Vzhľadom k tomu, že navrhovatelia v začatom konaní riadne nepokračovali, nie je splnená zákonná podmienka na to, aby prekluzívna lehota po dobu konania neplynula. Počas priebehu konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 4C/41/1996 nedošlo k prerušeniu plynutia prekluzívnej lehoty uvedenej v § 64 Zákonníka práce. Ohľadne odvolania navrhovateľov proti výroku o náhrade trov konania odporca uviedol, že nemožno súhlasiť s tým, že mu nevznikol nárok na priznanie odmeny za úkony právnych služieb, ktoré sa netýkajú veci samej, ale sa týkali rozhodnutia o nepriznaní náhrady trov konania. Nie je správne tvrdenie navrhovateľov o nesprávnej aplikácii tarify zvyšovaním hodnoty úkonu o 1/3, či o akýkoľvek iný zlomok, ustanovenie § 13 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 z. z. to výslovne umožňuje, pričom v predmetnom konaní sa prejednávali viaceré veci - náhrada mzdy a neplatnosť rozviazania pracovného pomeru.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie navrhovateľov v 1. a 2. rade bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia za splnenia podmienok § 156 ods. 3 OSP a dospel

k záveru, že odvolanie navrhovateľov v 1. a 2. rade vo veci samej nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil a o odvolaní navrhovateľov v 1. a 2. rade v časti náhrady trov konania rozhodol tak, že v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Predmetom konania je návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade na zaplatenie náhrady mzdy titulom neplatného skončenia pracovného pomeru okamžitým zrušením. Návrhom doručeným na súd prvého stupňa dňa 04. 03. 1996 sa pôvodne navrhovateľ v 1. rade T. H. domáhal určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru zo dňa 22. 02. 1996 a náhrady mzdy za obdobie od 23. 02. 1996 do času, kedy mu odporca umožní opäť pracovať. V priebehu konania súd prvého stupňa uznesením vyhláseným na pojednávaní konanom dňa 21. 05. 1996 spojil na spoločné konanie veci vedené na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4C/61/96 a sp. zn. 4C/62/96 s tým, že v ďalšom konaní bude predmetná vec vedená pod sp. zn. 4C/61/96 a v tomto konaní bude vystupovať ako navrhovateľ v 2. rade D. M.. Uznesením zo dňa 15. 04. 1999 č. k. 4C/61/1996-59 súd konanie v tejto veci prerušil do právoplatného skončenia trestného konania vedeného na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 2T/90/97 (v ktorom konaní boli navrhovatelia obžalovaní zo spáchania trestného činu sprenevery podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona k § 248 ods. 1, 4 Trestného zákona). Následne bola vec vedená pod sp. zn. 2T/90/97 prikázaná Okresnému súdu Nitra, ktorý rozsudkom zo dňa 27. 11. 2012 č. k. 2T/147/1999-1091 navrhovateľov v 1. a 2. rade ako obžalovaných oslobodil spod obžaloby Okresného prokurátora v Topoľčanoch Pv 348/96 zo dňa 20. 10. 1997 pre skutky, ktoré boli kvalifikované ako trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, 4 Trestného zákona spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 02. 2013. Právny zástupca navrhovateľov v 1. a 2. rade podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 08. 03. 2013 oznámil, že navrhovatelia už nemajú záujem na tom, aby ich odporca zamestnával, z ktorého dôvodu nie je naliehavý právny záujem na určení neplatnosti skončenia pracovného pomeru a v časti o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru vzali navrhovatelia návrh späť. Naďalej navrhovatelia trvali na tom, aby súd rozhodol o ich nároku na náhradu mzdy z titulu neplatného rozviazania pracovného pomeru. Následne súd prvého stupňa uznesením zo dňa 05. 04. 2013 č. k. 4C/61/1996-296 konanie v časti o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru medzi navrhovateľmi v 1. a 2. rade a odporcom zo dňa 22. 02. 1996 zastavil. Súčasne rozhodol rozsudkom zo dňa 05. 04. 2013 č. k. 4C/61/1996-297 tak, že návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade na zaplatenie náhrady mzdy zamietol. Rozhodnutie o zastavení konania v časti určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 10. 2013 po tom, čo Krajský súd v Nitre, rozhodujúc o odvolaní navrhovateľov v 1. a 2. rade uznesením zo dňa 30. 08. 2013 č. k. 9Co/191/2013-317, 9Co/192/2013 uznesenie súdu prvého stupňa zo dňa 05. 04. 2013 č. k. 4C/61/1996-296 (ktorým súd rozhodol o zastavení konania v časti o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru) potvrdil a súčasne napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa (č. k. 4C/61/1996-297) zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukázal na tú skutočnosť, že vo veci samej súd rozhodol bez toho, aby uznesenie o čiastočnom zastavení konania nadobudlo právoplatnosť, čím odňal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom. Následne súd prvého stupňa dňa 05. 11. 2013 rozhodol napadnutým rozsudkom.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 61 ods. 1 zák. č. 65/1965 Zb. Zákonníka práce, ak organizácia dala pracovníkovi neplatnú výpoveď alebo ak s ním neplatne zrušila pracovný pomer okamžite alebo v skúšobnej dobe a ak pracovník oznámil organizácii, že trvá na tom, aby ho ďalej zamestnávala, jeho pracovný pomer trvá i naďalej a organizácia je povinná poskytnúť mu náhradu mzdy. Táto náhrada patrí pracovníkovi vo výške priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil organizácii, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do doby, keď mu organizácia umožní pokračovať v práci alebo keď dôjde k platnému skončeniu pracovného pomeru.

Podľa § 64 Zákonníka práce neplatnosť rozviazania pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým zrušením, zrušením v skúšobnej dobe alebo dohodou môže tak organizácia, ako aj pracovník uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa pracovný pomer mal skončiť týmto rozviazaním.

Ustanovenia § 61 až 64 Zákonníka práce (účinného do 31. 03. 2002) upravovali nároky z neplatného rozviazania pracovného pomeru, ku ktorému došlo na základe dohody, výpovede, okamžitého zrušenia, prípadne zrušenia v skúšobnej dobe, pričom neplatnosť rozviazania pracovného pomeru uvedenými formami mohol tak zamestnávateľ, ako aj zamestnanec uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa pracovný pomer mal skončiť týmto rozviazaním. Ide o lehotu prekluzívnu, ktorej uplynutím právo oprávneného účastníka zanikne a hmotnoprávnu, v rámci ktorej musí byť návrh o neplatnosť skončenia pracovného pomeru doručený súdu. Ak sa nepodal včas návrh o neplatnosť rozviazania pracovného pomeru okamžitým zrušením, skončil sa pracovný pomer podľa jednostranného zrušovacieho prejavu, aj keď to bol neplatný právny úkon, platnosť rozviazania pracovného pomeru nemôže potom preskúmať súd. V prípade neplatnosti skončenia pracovného pomeru ide o tzv. relatívnu neplatnosť právneho úkonu, ktorej sa môže dovolávať len ten z účastníkov, ktorý je dôvodom neplatnosti postihnutý. Osobitná úprava nárokov z neplatného rozviazania pracovného pomeru v ustanoveniach § 61 - § 64 Zákonníka práce pritom vylučuje použitie všeobecných ustanovení o náhrade mzdy pri prekážkach v práci na strane zamestnávateľa podľa § 130 Zákonníka práce, pokiaľ ide o nároky zamestnanca, prípadne o náhradu škody podľa § 172 Zákonníka práce, pokiaľ ide o nároky zamestnávateľa. Náhrada mzdy podľa § 61 Zákonníka práce pritom nemá charakter ekvivalentu mzdy, ktorý si zamestnanec nemohol zaradiť preto, že mu zamestnávateľ neumožnil vykonávať prácu, na ktorú sa zaviazal podľa pracovnej zmluvy a ktorú bol aj schopný a ochotný vykonávať, ale má charakter satisfakcie voči zamestnancovi a súčasne sankcie voči zamestnávateľovi, ktorý bezdôvodne okamžite zrušil pracovný pomer so zamestnancom.

Odvolací súd po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo veci samej vecne správne. Súd prvého stupňa správne a dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil, preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 219 ods. 2 OSP odkazuje. Súd prvého stupňa sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie uplatneného nároku navrhovateľov v 1. a 2. rade.

Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti odvolací súd zvyrazňuje, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver, keď ustálil, že základ nároku navrhovateľov nebol daný, keď späťvzatie návrhu v časti o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru spôsobilo, že pracovný pomer navrhovateľov v 1. a 2. rade skončil okamžite dňom 22. 02. 1996, a to bez toho, že by sa jeho platnosťou, resp. neplatnosťou ďalej zaoberal súd. S ohľadom na túto skutočnosť potom súd prvého stupňa správne konštatoval, že navrhovateľmi uplatnený nárok na náhradu mzdy titulom neplatného skončenia pracovného pomeru nie je daný, keďže v zmysle ustanovenia § 61 ods. 1 Zákonníka práce ide o nárok z neplatného skončenia pracovného pomeru, keď základným a rozhodujúcim predpokladom vzniku tohto nároku zamestnanca je neplatnosť skončenia pracovného pomeru, ktorá neplatnosť musí byť určená rozhodnutím súdu. Späťvzatie návrhu navrhovateľov v časti určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru malo za následok tú skutočnosť, že o tomto nároku navrhovateľom už súd viac rozhodovať nemohol, pričom platnosť, resp. neplatnosť tohto úkonu nemohol posúdiť ani ako otázku predbežného charakteru. Tak, ako odvolací súd konštatoval vyššie, len rozhodnutím súdu je možné určiť neplatnosť skončenia pracovného pomeru a v prípade, že oprávnený účastník návrh na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru nepodal, resp. nepodal včas alebo na podanom návrhu netrval, posúdenie platnosti tohto úkonu už nemôže byť predmetom predbežného skúmania súdu a na takýto právny úkon je potrebné hľadieť ako na platný. Nárok na náhradu mzdy, ktorý si môže oprávnený účastník uplatniť v zmysle ustanovenia § 61 Zákonníka práce je možné posúdiť len v súvislosti s neplatnosťou skončenia pracovného pomeru ako nárok k tomu prislúchajúci, pričom právna úprava

tohto nároku v zmysle ustanovenia § 61 - § 64 vylučuje použitie všeobecných ustanovení o náhrade mzdy podľa § 130 Zákonníka práce. Súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí zohľadnil všetky rozhodujúce skutočnosti z hľadiska posúdenia uplatneného nároku navrhovateľov a na ich základe dospel k správne právnemu záveru, pričom svoje rozhodnutie i dostatočným spôsobom odôvodnil. S ohľadom na dôvody podaného odvolania navrhovateľov v 1. a 2. rade odvolací súd ďalej udáva, že spornou nebola skutočnosť, že by navrhovatelia v 1. a 2. rade návrh na určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru nepodali včas, t.j. v rámci plynutia zákonnej 2-mesačnej lehoty, avšak dispozícia s návrhom v tejto časti vo forme späťvzatia návrhu mala za následok to, že o tomto návrhu ďalej súd nemohol konať a rozhodovať a ani predbežne posúdiť platnosť pôvodne napadnutého právneho úkonu. V tejto súvislosti odvolací súd len zdôrazňuje, že lehota stanovená v ustanovení § 64 Zákonníka práce na uplatnenie nároku na súde je lehotou prekluzívnou, ktorá predpokladá uplynutie stanovenej lehoty na uplatnenie práva, v dôsledku čoho dochádza k zániku práva neuplatneného v stanovenej lehote. V prípade preklúzie nie je zásadne možné prerušenie, či zastavenie plynutia prekluzívnej lehoty, na rozdiel od lehoty premlčacej a všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce prerušenie, či zastavenie plynutia premlčacej lehoty (§ 112 až 114 Občianskeho zákonníka) nemožno aplikovať na preklúziu, ak to zákon výslovne neustanovuje. V tejto súvislosti odvolací súd len dopĺňa, že i v prípade, ak by bolo možné pripustiť prerušenie plynutia prekluzívnej lehoty, v prípade zastavenia súdneho konania o uplatnenom práve v dôsledku späťvzatia návrhu nastáva stav, ako keby ku konaniu vôbec nedošlo a pri posudzovaní veci z hľadiska prerušenia plynutia lehoty treba potom vychádzať z toho, že v konaní sa riadne nepokračovalo, a tak k spočívaniu (prerušeniu) lehoty nedošlo. S ohľadom na uvedené konštatovanie je námietka navrhovateľov o nemožnosti rozhodnúť v merite tejto veci, nakoľko základ nároku má byť rozhodnutý v inom konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 5C/185/2013, nedôvodná.

Pokiaľ súd prvého stupňa napadnutým rozhodnutím návrh navrhovateľov v 1. a 2. rade na náhradu mzdy zamietol, keďže základ nároku na priznanie požadovaného plnenia titulom náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru nebol daný, vec správne právne posúdil a jeho rozhodnutie je vecne správne. S ohľadom na dôvody uvedené vyššie preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo napadnuté odvolaním i v časti týkajúcej sa trov konania, a to na základe odvolania podaného navrhovateľmi v 1. a 2. rade, odvolací súd po prejednaní odvolanie v časti náhrady trov konania dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o náhrade trov konania je potrebné podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 142 ods. 1 OSP účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporcu.

Podľa § 150 odsek 1 OSP, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Trovy konania sú výdavky, ktoré vznikajú subjektom konania pri uskutočňovaní jednotlivých procesných úkonov počas konania. Plnia dve základné funkcie - preventívnu a sankčnú. Nevyhnutný vznik trov konania takmer v každom súdnom konaní pôsobí preventívne pred zbytočným alebo svojvoľným uplatňovaním alebo bránením práva. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa vychádza zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) a zo zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu. Účastník, ktorý mal plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov, ktoré

potreboval na uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý úspech vo veci nemal. Sankčná povinnosť trov sa prejavuje v povinnosti osôb, ktoré zapríčinili, že trovy vznikli, nahradiť účastníkovi trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli.

Povinnosť hradiť trovy konania sa môže v jednotlivých prípadoch javiť ako neprimerane tvrdá. Ustanovenie § 150 odsek 1 OSP preto umožňuje súdu, aby v takýchto výnimočných prípadoch z dôvodu hodného osobitného zreteľa účastníkom, vedľajším účastníkom alebo štátu, ktorí by inak mali právo na náhradu trov konania, túto náhradu celkom alebo sčasti nepriznal. Ide o odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok aj zo zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu. Keďže toto ustanovenie negatívne dopadá na účastníka, ktorý by mal inak právo na náhradu trov konania, jeho použitie musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácie. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať sociálnej situácie účastníkov. V takomto prípade súd musí prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov, teda nielen toho, koho by postihovala povinnosť hradiť trovy, ale aj toho, ktorého majetková sféra by bola použitím tohto výnimočného ustanovenia dotknutá. Do úvahy tiež treba brať také okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku a prihliadať na postoj účastníkov v konaní. Súd teda musí starostlivo posúdiť okolnosti konkrétneho prípadu.

V zmysle ustanovenia § 157 OSP rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Odvolací súd v danej veci dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Súd prvého stupňa rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 a § 146 ods. 2 veta prvá OSP, pritom sa však vôbec nezaoberal možnosťou aplikácie ustanovenia § 150 OSP, keď súd je pritom povinný sa vždy zaoberať i možnou aplikáciou tohto zákonného ustanovenia. Naviac odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v rozhodnutí zo dňa 05. 04. 2013 č. k. 4C/61/1996-297 súd prvého stupňa na rozhodnutie o trovách konania aplikoval ustanovenie § 150 ods. 1 OSP, avšak v napadnutom rozhodnutí o trovách konania rozhodol inak, bez toho, že by zvážil možnosť opätovnej aplikácie ustanovenia § 150 ods. 1 OSP, resp. dostatočným spôsobom zdôvodnil, prečo ustanovenie § 150 ods. 1 OSP na rozhodnutie o trovách konania neaplikoval. Takéto rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o náhrade trov konania požiadavke riadneho odôvodnenia rozhodnutia nezodpovedá, a to napriek tomu, že súd podrobným spôsobom zdôvodnil rozsah priznaných trov právneho zastúpenia odporcu. S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti bude povinnosťou súdu prvého stupňa opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania účastníkov a zvážiť i možnosť aplikácie ustanovenia § 150 OSP, resp. posúdiť účelnosť a výšku vynaložených trov konania, a to i vzhľadom na dôvody odvolania navrhovateľov v tejto časti. V prípade, že súd prvého stupňa dospeje k záveru o dôvodnosti aplikácie ustanovenia § 150 OSP, je potrebné dostatočným spôsobom odôvodniť skutočnosť, v čom videl dôvody osobitného zreteľa z hľadiska aplikácie tohto ustanovenia.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom súd prvého stupňa bude postupovať v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 OSP tak, že svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.